

## KIRJALLINEN KYSYMYS 152/2011 vp

### Eläinten hyvinvoinnin parantaminen lainsäädäntötoimin

#### *Eduskunnan puhemiehelle*

Suomessa eläinten hyvinvoinnissa ja suojelussa on selkeitä puutteita. Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan vaikuttavia toimia. Valtiolla on vastuu eläinsuojelulain toteutumisesta ja valvonnasta. Tämä pätee myös eläinten hyvinvoinnin parantamiseen. Eläinten hyvinvointia voidaan edistää varmistamalla, että lainsäädäntö sekä oikeusprosessit ovat ajan tasalla ja eläinsuojelurikokset otetaan vakavasti. Eläinten hyvinvoinnin ja eläinsuojelulainsäädännön toteutumisen valvominen tapahtuu Suomessa tällä hetkellä osin pienin resurssein.

Useat asiantuntijat ovat esittäneet huolensa siitä, että eläinsuojelulakia ja -asetusta tulkitaan tavalla, joka ei vastaa lainsäädännön henkeä. Ministeriön antamien asetusten ja päätösten on arvioitu olevan osin lain kanssa ristiriidassa ja monin tavoin vanhentuneita, eikä niissä ole aina riittävästi otettu huomioon eläinten hyvinvointia. Koko eläinsuojelulainsäädäntö kaipaa uudistamista niin, että siinä otetaan nykyistä paremmin huomioon eläinten hyvinvointi. Eläinsuojelulain ja lain valvonnan puutteet edellyttävät valtiovalalta toimia.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että eettisen elintarviketuotannon keskeinen tekijä on tuotantoeläinten hyvinvointi. Eläinvalvontaa ja sen rahoitusta vahvistetaan ja sitä suunnataan riskiperusteisesti. Nimetään eläinsuojeluasiamiehen virka maa- ja metsätalousministeriöön ja kiinnitetään huomiota eläinlääkärien saatavuuteen. Hallitusohjelmassa lukee myös, että eläinsuojelulainsäädäntöä uudistetaan eläinten hyvinvoin-

nin tilan parantamiseksi ja asiaa koskevan sääntelyn selkeyttämiseksi.

Eläinten hyvinvointia voidaan ja pitää edistää monella tavalla. Myös kuluttaja voi olla vahva vaikuttaja. Valitettavasti tällä hetkellä Suomessa ei ole järjestelmää, jonka avulla voidaan viestittää tietoa vastuullisuuden ja eläinten hyvinvoinnin toteutumisesta ruokaketjussa. Tällainen järjestelmä olisi kuluttajan kannalta tärkeä, ja se olisi suomalaiselle ruoalle kilpailuetu.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Millä aikataululla eläinsuojelulainsäädännön uudistamisen valmistelu on tarkoitus toteuttaa,*

*milloin hallitus aikoo tuoda uudistetun eläinsuojelulain eduskunnan käsitte-  
lyyn,*

*milloin hallitus nimeää eläinsuojeluasiamiehen maa- ja metsätalousministeriöön,*

*miten eläinvalvontaa ja sen rahoitusta aiotaan vahvistaa ja*

*millaisia toimia aiotaan tehdä tai on tehty, jotta Suomeen syntyy vastuullisuusjärjestelmä, jonka kautta kuluttajat*

**KK 152/2011 vp — Sari Sarkomaa /kok ym.**

*saavat tietoa eläinten hyvinvoinnista  
ruokaketjussa?*

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2011

Sari Sarkomaa /kok  
Kaj Turunen /ps  
Antti Kaikkonen /kesk

Arja Juvonen /ps  
Oras Tynkkynen /vihr

***Eduskunnan puhemiehelle***

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-  
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-  
sanedustaja Sari Sarkomaa /kok ym. näin kuulu-  
van kirjallisen kysymyksen KK 152/2011 vp:

*Millä aikataululla eläinsuojelulainsäädännön uudistamisen valmistelu on tarkoitus toteuttaa,*

*milloin hallitus aikoo tuoda uudistetun eläinsuojelulain eduskunnan käsitte-  
lyyn,*

*milloin hallitus nimeää eläinsuojelu-  
asiamiehen maa- ja metsätalousministe-  
riöön,*

*miten eläinvalvontaa ja sen rahoitusta  
aiotaan vahvistaa ja*

*millaisia toimia aiotaan tehdä tai on  
tehty, jotta Suomeen syntyy vastuulli-  
suusjärjestelmä, jonka kautta kuluttajat  
saavat tietoa eläinten hyvinvoinnista  
ruokaketjussa?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Eläinsuojelulain kokonaisuudistuksen valmiste-  
lut on aloitettu maa- ja metsätalousministeriössä.  
Kokonaisuudistuksen valmisteluvaiheessa kar-  
toitetaan lain tärkeimpiä uudistustarpeita selvi-  
tyksin ja eri sidosryhmille sekä kansalaisille  
suunnatuin kyselyin. Eläinsuojelulain uudista-  
mista valmisteleva työryhmä on tarkoitus asettaa  
ensi vuoden kevätkaudella. Eläinsuojelulain ko-  
konaisuudistuksen aikataulu selkiytyy, kun la-  
kiin liittyvät uudistustarpeet on saatu kartoitet-  
tua. Joka tapauksessa kyseessä on laaja hanke,

joka ulottaa vaikutuksensa monille eri yhteiskun-  
nan aloille ja jonka puitteissa käydään laajamit-  
taista keskustelua eläinten hyvinvoinnin turvaa-  
misesta lainsäädännön keinoin. Alustavasti voi-  
daan arvioida, että ehdotus uudeksi eläinsuojelu-  
laiksi olisi valmis eduskunnan käsittelyyn aikai-  
sintaan vuonna 2015.

Maa- ja metsätalousministeriössä on aloitettu  
toimet myös hallitusohjelmaan kirjatun eläinsuo-  
jeluasiamiehen nimeämiseksi. Ennen asiamie-  
hen nimeämistä on kuitenkin selvitettävä, millai-  
sia tehtäviä asiamiehelle säädetään, miten eläin-  
suojeluasiamiehen toiminta on tarkoituksenmu-  
kaista järjestää ja millaisia tukipalveluita asia-  
mies tarvitsee toimiakseen. Asiamiehen nimeä-  
miseen liittyvien selvitysten odotetaan valmistu-  
van tämän vuoden loppuun mennessä, jonka jäl-  
keen voidaan ryhtyä toimiin asiamiehen nimeä-  
miseksi.

Eläinsuojeluvalvonnan rahoitusta on vahvis-  
tettu merkittävästi vuonna 2009 voimaan tulleen  
uuden eläinlääkintähuoltolain (765/2009) myö-  
tä. Aluehallintovirastoihin on perustettu 15 uutta  
läänineläinlääkärin virkaa erityisesti eläinten hy-  
vinvointia koskeviin tarkastustehtäviin. Eläinlää-  
kintähuoltolain myötä läänineläinlääkäreille siir-  
tyivät kokonaisuudessaan otantaan perustuvat  
eläinsuojelutarkastukset ja EU:n kokonaan tai  
osittain rahoittamien maataloustukien saamisen  
ehtona oleva täydentävien ehtojen valvonta. Näi-  
den tarkastusten ohella läänineläinlääkärit osal-  
listuvat vaikeiden eläinsuojelutapausten hoitami-  
seen. Lisäksi valtion budjettiin varattiin viime  
vuonna 3,54 miljoonaa euroa siihen tarkoituk-  
seen, että kunnat yhteistoiminnassa muiden kun-  
tien tai toisen yhteistoiminta-alueen kanssa pe-  
rustaisivat niin sanottuja valvontaeläinlääkärei-  
den virkoja. Tähän mennessä näitä uusia valvon-

taeläinlääkärin virkoja on perustettu 38. Valvontaeläinlääkärit hoitavat sekä eläinsuojelua että eläintauteja koskevat valvontatoimet ja valtio osaa tämän palvelun kunnilta. Tässä yhteydessä kunnaneläinlääkärien viranomaistehtävät eriytetään niin, että kunnaneläinlääkärit eivät joudu valvomaan omia asiakkaitaan.

Uuden eläinlääkintähuoltolain myötä eläinsuojeluvalvonnan käytettävissä olevat resurssit lisääntyvät varsin merkittävästi. Maa- ja metsätalousministeriö seuraa, miten toiminta kehittyy uusien valvontaeläinlääkärien virkojen perustamisen myötä. Ministeriössä ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin, jos toiminnan tehostaminen sitä edellyttää. Eläinsuojeluvalvonnan kehittämistä tulevaisuudessa tullaan tarkastelemaan myös valmisteilla olevan eläinsuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Kansallista elintarviketalouden laatustrategiaa eli Laatuketjua on toteutettu Suomessa jo yli 10 vuoden ajan. Laatuketjun avulla pyritään löytämään ja kehittämään yhteisiä toimenpiteitä, joiden avulla suomalaisen elintarvikeketjun kilpailukykyä ja yhteiskuntavastuuta sekä tuotteiden kilpailuetua voidaan kasvattaa. Laatuketjun toiminta perustuu kuluttajan luottamuksen ylläpitämiseen. Suomalaisen vastuullisen ja jäljitettävän tuotantotavan todentaminen kuluttajille asti on kansallinen toimenpide, joka voidaan to-

teuttaa elinkeinon tekemänä ja hallinnon tukemana.

Kansallisen vastuullisen tuotantotavan ja jäljitettävän ruokaketjun rakentamiseksi on tehty paljon selvitystyötä maa- ja metsätalousministeriön, tutkimuslaitosten ja elintarviketeollisuuden varoilla jo useiden vuosien ajan. Järjestelmän kehittäminen lihantuotantoketjuihin on nyt aloitettu elinkeinon ja erinäisten hanketoimijoiden yhteistyönä. Vastuullisuusjärjestelmän rakentaminen aloitetaan mitattavista ja todennettavista vastuun osa-alueista kuten tuoteturvallisuudesta, ympäristövastuusta ja eläinten hyvinvoinnista. Kansallinen, koko liha-alan kattava vastuullisuuden jäljitettävyysojärjestelmä on mahdollista luoda melko nopealla aikataululla nykyisten eläinten terveydenhuoltojärjestelmien pohjalta. Sikojen ja nautojen terveydenhuoltojärjestelmiä on hiljattain uudistettu siten, että säännöllisten terveydenhuoltokäyntien yhteydessä voidaan aiempaa paremmin arvioida sikojen ja nautojen hyvinvointia. Eläinten hyvinvoinnin mittaamiseksi on EU-tasolla kehitetty myös Welfare Quality®-hyvinvointikriteeristö, jonka hyödyntämistä suomalaisessa sianlihantuotannossa arvioidaan parhaillaan käynnissä olevassa hankkeessa. Menetelmää voidaan hyödyntää myös lihantuotannon vastuullisuusjärjestelmässä kertomaan kuluttajille eläinten hyvinvoinnin tasosta ruokaketjussa.

Helsingissä 1 päivänä marraskuuta 2011

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen

### ***Till riksdagens talman***

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 152/2011 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml m.fl.:

*Enligt vilken tidtabell har man för avsikt att genomföra reformen av djurskyddslagstiftningen,*

*när tänker regeringen lämna den förnyade djurskyddslagen till riksdagen för behandling,*

*när utser regeringen en djurskyddsombudsman till jord- och skogsbruksministeriet,*

*på vilket sätt tänker man förstärka djurskyddsövervakningen och dess finansiering och*

*vad tänker man vidta för åtgärder och vad har man gjort, för att det i Finland ska inrättas ett ansvarssystem, via vilket konsumenterna får information om djurens välmående i livsmedelskedjan?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Beredningen av en totalreform av djurskyddslagen har påbörjats vid jord- och skogsbruksministeriet. I totalreformens beredningsskede kartläggs de viktigaste behoven av ändringar i lagen genom utredningar och förfrågningar till olika kontaktgrupper och bland medborgarna. Det är tänkt att en arbetsgrupp som bereder reformen av djurskyddslagen ska tillsättas under nästa års vårtermin. Tidtabellen för djurskyddslagens totalreform kommer att klarna efter att behovet av

lagändringar har kartlagts. Det är ju fråga om ett omfattande projekt, vars verkningar kommer att utsträcka sig till olika samhällssektorer, och som kommer att väcka en omfattande diskussion om hur djurens välmående kan tryggas genom lagstiftningsmedel. Preliminärt uppskattar vi att förslaget till ny djurskyddslag kan vara klart att behandlas av riksdagen tidigast år 2015.

Jord- och skogsbruksministeriet har också vidtagit åtgärder för att utnämna den djurskyddsombudsman som enligt regeringsprogrammet ska tillsättas. Innan ombudsmannen utses bör det ändå utredas, vilka uppgifter ombudsmannen ska inneha, hur djurskyddsombudsmannens uppgifter ändamålsenligast ska organiseras och hurudana stödtjänster ombudsmannen behöver i sitt arbete. De utredningar som hänför sig till ombudsmannens utnämning väntas bli klara före slutet av detta år, varefter åtgärder kan vidtas för utnämning av ombudsmannen.

Djurskyddsövervakningens finansiering har märkbart förstärkts i och med den nya veterinärvårdslag (765/2009) som trädde i kraft år 2009. I regionförvaltningsverken har 15 nya länsveterinärstjänster inrättats, främst för uppgifter i anslutning till tillsynen över djurens välbefinnande. I och med att veterinärvårdslagen infördes, överfördes till länsveterinärerna alla de djurskyddsinspektioner som baseras på slumpvis urval samt övervakningen av de tvärvillkor som krävs för erhållande av jordbruksstöd som EU finansierar helt eller delvis. Utöver dessa inspektioner deltar länsveterinärerna även i skötseln av svåra djurskyddsfall. Dessutom reserverades i statsbudgeten i fjol 3,54 miljoner euro för att kommunerna, i samarbete med andra kommuner eller ett annat samarbetsområde, skulle kunna inrätta tjänster för så kallade tillsynsveterinärer.

Hittills har 38 nya tillsynsveterinärstjänster inrättats. Tillsynsveterinärerna sköter tillsynsuppdrag som gäller såväl djurskydd som djursjukdomar, och staten köper dessa tjänster av kommunerna. I samband med detta specificeras kommunveterinärernas myndighetsuppgifter så, att en kommunveterinär inte blir tvungen att öververka sina egna klienter.

I och med den nya veterinärvårdslagen ökade de tillgängliga resurserna för djurskyddstillsynen synnerligen märkbart. Jord- och skogsbruksministeriet följer med hur verksamheten utvecklas efter inrättandet av de nya tillsynsveterinärstjänsterna. Ministeriet kommer att vid behov vidta åtgärder, ifall en effektivisering av verksamheten förutsätter detta. Utvecklingen av djurskyddsövervakningen kommer i framtiden att granskas också i samband med den totalreform av djurskyddslagen som nu är under beredning.

Den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomin, dvs. Kvalitetskedjan, har förverkligats i Finland redan i tio år. Med kvalitetskedjans hjälp vill man ta fram och utveckla gemensamma åtgärder, med vilka den finländska livsmedelskedjans konkurrenskraft och samhällsansvar samt produkternas konkurrensfördel kan ökas. Kvalitetskedjans verksamhet grundar sig på att bibehålla konsumenternas förtroende. Att för konsumenten påvisa det ansvarsfulla och spårbara produktionssätt som iaktas i Finland är en nationell åtgärd, som kan förverkligas om den

genomförs av näringslivet och stöds av regeringen.

Omfattande utredningar om hur vi kunde bygga upp ett nationellt ansvarsfullt produktionssätt och en spårbar livsmedelskedja har redan under flera år genomförts med medel från jord- och skogsbruksministeriet, forskningsanstalterna och livsmedelsindustrin. Näringslivet har nu i samarbete med olika projektaktörer börjat utveckla system för produktionskedjorna för kött. Ansvarssystemet byggs upp utifrån mätbara och påvisbara delområden såsom produktsäkerhet, miljöansvar och djurens välbefinnande. Ett nationellt spårbarhetssystem för ansvarsfull produktion som täcker hela köttbranschen kunde, utgående från de befintliga djurhälsovårdssystemen, inrättas inom en relativt snabb tidtabell. Hälsovårdssystemen för svin och nötkreatur har nyligen förnyats så, att man i samband med de regelbundna hälsovårdsbesöken bättre än tidigare kan bedöma svinens och nötkreaturens välbefinnande. På EU-nivå har det inom ramen för det s.k. Welfare Quality® -projektet utvecklats parametrar för bedömning av djurens välfärd. Hur parametrarna kan tillämpas i den finländska svin- och nötköttproduktionen undersöks nu i ett pågående projekt. Metoden kunde utnyttjas också i köttsektorns system för ansvarsfull produktion, för att för konsumenterna visa nivån på djurens välfärd i livsmedelskedjan.

Helsingfors den 1 november 2011

Jord- och skogsbruksminister Jari Koskinen